

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 19. septembra 2013 (*)

„Voľný pohyb osôb – Občianstvo Únie – Smernica 2004/38/ES – Právo na pobyt dlhší ako tri mesiace – článok 7 ods. 1 písm. b) – Osoba, ktorá už nemá postavenie pracovníka – Poberateľ starobného dôchodku – Podmienka dostatočných zdrojov, aby sa dotknutá osoba nestala záťažou pre „systém sociálnej pomoci“ hostiteľského členského štátu – Žiadosť o osobitné nepríspevkové peňažné dávky – Kompenzačný príspevok určený ako doplnok k starobnému dôchodku – Nariadenie (ES) č. 883/2004 – článok 3 ods. 3 a článok 70 – Právomoc členského štátu bydliska – Podmienky poskytnutia – Právo na legálny pobyt na vnútroštátnom území – Súlad s právom Únie“

Vo veci C-140/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Rakúsko) zo 14. februára 2012 a doručený Súdnemu dvoru 19. marca 2012, ktorý súvisí s konaním:

Pensionsversicherungsanstalt

proti

Petrovi Breyovi,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory M. Ilešič, sudcovia E. Jarašičnas, A. Ó Caoimh (spravodajca), C. Toader a C. G. Fernlund,

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: A. Impellizzeri, referentka,

so zreteňom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 7. marca 2013,

so zreteňom na pripomienky, ktoré predložili:

- P. Brey, v zastúpení: C. Rappold, Rechtsanwalt,
- rakúska vláda, v zastúpení: G. Hesse, splnomocnený zástupca,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Möller, splnomocnení zástupcovia,
- Írsko, v zastúpení: E. Creedon, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci A. Collins, SC, a G. Gilmore, BL,
- grécka vláda, v zastúpení: M. Tassopoulou, splnomocnená zástupkyňa,
- holandská vláda, v zastúpení: M. Noort a C. Wissels, splnomocnené zástupkyne,
- švédka vláda, v zastúpení: A. Falk a H. Karlsson, splnomocnené zástupkyne,

- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: C. Murrell a J. Coppel, splnomocnení zástupcovia,
 - Európska komisia, v zastúpení: V. Kreuschitz a C. Tufvesson, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 29. mája 2013,
- vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 7 ods. 1 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Breyom a Pensionsversicherungsanstalt, ktorý sa týka toho, že Pensionsversicherungsanstalt zamietla pánovi Breyovi priznať kompenzačný príspevok (Ausgleichzulage), ktorý upravuje rakúska právna úprava, ako doplnok k jeho nemeckému starobnému dôchodku.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2004/38

3 V zmysle odôvodnení 10, 16, 20 a 21 smernice 2004/38:

„(10) osoby uplatňujúce svoje právo pobytu by sa... nemali stať neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas počiatočného obdobia pobytu. Preto by sa právo pobytu pre občanov Únie a ich rodinných príslušníkov počas obdobia presahujúceho tri mesiace malo podriaďovať podmienkam;

...

(16) pokiaľ sa užívatelia práva pobytu nestávajú neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu, nemali by byť vyhostení. Preto opatrenie vyhostenia by nemalo byť automatickým dôsledkom využívania systému sociálnej pomoci. Hostiteľský členský štát by mal preskúmať, či ide o prípad dočasných ťažkostí, a zohľadniť dĺžku trvania pobytu, osobné okolnosti a čiastku udelenej pomoci, aby zvažil, či sa užívateľ stal neprimeranou záťažou pre jeho systém sociálnej pomoci[,] a pristúpil k jeho vyhosteniu. V žiadnom prípade by sa opatrenie vyhostenia nemalo prijať voči pracovníkom, samostatne zárobkovo činným osobám alebo uchádzačom o prácu, ako sú definovaní Súdnym dvorom, okrem dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti;

...

(20) v súlade so zákazom diskriminácie z dôvodov štátnej príslušnosti by všetci občania Únie a ich rodinní príslušníci s pobytom v členskom štáte mali na základe tejto smernice využívať v tomto členskom štáte rovnaké zaobchádzanie ako so štátnymi príslušníkmi v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje zmluva, s výhradou špecifických ustanovení, ako sú výslovne uvedené v zmluve a

sekundárnom práve;

(21) malo by sa však ponechať na hostiteľský členský štát, aby rozhodol, či udelí sociálnu pomoc počas prvých troch mesiacov pobytu alebo počas dlhšieho obdobia v prípade uchádzačov o zamestnanie občanom Únie iným, ako sú pracovníci, samostatne zárobkovo činné osoby alebo osoby, ktoré si zachovali tento štatút, alebo ich rodinní príslušníci, alebo udelí takýmto osobám pomoc vo forme príspevku na výživu počas štúdia vrátane odborného vzdelávania pred nadobudnutím ich práva trvalého pobytu“.

4 Článok 7 uvedenej smernice s názvom „Právo pobytu na viac ako tri mesiace“ v odseku 1 písm. b) stanovuje:

„Všetci občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, ak:

...

b) majú dostatočné zdroje pre samých seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu, a ak majú komplexné krytie zdravotného poistenia v hostiteľskom členskom štáte“.

5 Článok 8 smernice 2004/38 s názvom „Administratívne formality pre občanov Únie“ stanovuje:

„1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 5(5), v prípade období pobytu dlhších ako tri mesiace môže hostiteľský členský štát požadovať, aby sa občania Únie zaregistrovali na príslušných úradoch.

2. Termín registrácie nesmie byť kratší ako tri mesiace od dátumu príchodu. Registračné potvrdenie sa vydáva okamžite s uvedením mena a adresy registrovanej osoby a dátumu registrácie. Nesplnenie tejto požiadavky registrácie môže viesť k tomu, že daná osoba bude podliehať primeraným a nediskriminačným sankciám.

3. Na vydanie registračného potvrdenia členský štát môže požadovať iba, aby:

...

— občania Únie, na ktorých sa uplatňuje bod b) článku 7 ods. 1, predložili platný preukaz totožnosti alebo pas a poskytli dôkaz, že spĺňajú uvedené podmienky;

...

4. členské štáty nesmú stanoviť pevnú čiastku, ktorú považujú za ‚dostatočné zdroje‘, ale musia zohľadniť osobnú situáciu danej osoby. V každom prípade táto čiastka nesmie byť vyššia ako hranica, pod ktorou majú štátni príslušníci hostiteľského členského štátu nárok na sociálnu pomoc, alebo ak sa neuplatňuje toto kritérium, táto čiastka nesmie byť vyššia ako minimálny dôchodok sociálneho zabezpečenia vyplácaného hostiteľským členským štátom.

...“

6 Článok 14 smernice 2004/38 s názvom „Zachovanie práva pobytu“ stanovuje:

„...“

2. Občania Únie a ich rodinní príslušníci majú právo pobytu určené v článkoch 7, 12 a 13,

pokiaľ spĺňajú podmienky v nich stanovené.

V konkrétnych prípadoch, ak existuje opodstatnená pochybnosť, či občan Únie alebo jeho rodinní príslušníci spĺňajú podmienky stanovené v článkoch 7, 12 a 13, môžu členské štáty overiť, či sú tieto podmienky splnené. Toto overenie sa nevykonáva systematicky.

3. Opatrenie vyhostenia nie je automatickým dôsledkom využívania systému sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu občanom Únie alebo jeho rodinnými príslušníkmi.

...“

7 Podľa článku 24 tejto istej smernice s názvom „Rovnaké zaobchádzanie“:

„1. S výhradou takých osobitných ustanovení, ako sú výslovne uvedené v zmluve a v sekundárnom práve, všetci občania Únie, ktorí sa na základe tejto smernice zdržiavajú na území hostiteľského členského štátu, využívajú rovnaké zaobchádzanie ako so štátnymi príslušníkmi tohto členského štátu v rámci pôsobnosti zmluvy. Výhoda tohto práva sa rozširuje na rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu a ktorí majú právo pobytu alebo právo trvalého pobytu.

2. Ako výnimka z odseku 1 hostiteľský členský štát nie je povinný udeliť nárok na sociálnu pomoc počas prvých troch mesiacov pobytu ani prípadne počas dlhšieho obdobia stanoveného v článku 14 ods. 4 písm. b), ani nie je povinný pred nadobudnutím práva trvalého pobytu udeliť pomoc vo forme príspevku na výživu počas štúdia, vrátane odborného vzdelávania, pozostávajúcu zo študentských štipendií alebo študentských pôžičiek osobám iným, ako sú pracovníci, samostatne zárobkovo činné osoby, osoby, ktoré si zachovávajú takýto štatút a ich rodinní príslušníci.“

Nariadenie (ES) č. 883/2004

8 Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72) s účinnosťou od 1. mája 2010 nahradilo nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a na ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom a doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3) (ďalej len „nariadenie č. 1408/71“).

9 Nariadenie č. 883/2004, zmenené a doplnené nariadením Komisie (EÚ) č. 1244/2010 z 9. decembra 2010 (Ú. v. EÚ L 338, s. 35, ďalej len „nariadenie č. 883/2004“) v článku 1 s názvom „Definície“ stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

...

j) ‚bydlisko‘ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva;

...“

10 Článok 3 tohto nariadenia s názvom „Vecná pôsobnosť“ znie:

„1. Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú týchto častí sociálneho zabezpečenia:

...

d) dávky v starobe;

...

2. Pokiaľ nie je ustanovené inak v prílohe XI, toto nariadenie sa uplatňuje na všeobecné a osobitné systémy sociálneho zabezpečenia, či už príspevkové alebo nepríspevkové, a na systémy týkajúce sa povinností zamestnávateľa alebo vlastníka lode.

3. Toto nariadenie sa tiež uplatňuje na osobitné nepríspevkové peňažné dávky, na ktoré sa vzťahuje článok 70.

...

5. Toto nariadenie sa neuplatňuje na:

a) sociálnu a zdravotnú pomoc...

...“

11 Článok 4 uvedeného nariadenia s názvom „Rovnosť zaobchádzania“ stanovuje:

„Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, poberajú tie isté dávky a majú tie isté povinnosti podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu ako štátni príslušníci daného členského štátu.“

12 Článok 70 toho istého nariadenia stanovuje:

„1. Tento článok sa vzťahuje na osobitné nepríspevkové peňažné dávky, ktoré sa poskytujú podľa právnych predpisov, ktorých osobný rozsah, ciele a/alebo podmienky na priznanie nároku majú znaky právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia podľa článku 3 ods. 1 ako aj v oblasti sociálnej pomoci.

2. Na účely tejto kapitoly ‚osobitné nepríspevkové peňažné dávky‘ sú dávky, ktoré:

a) sú určené:

i) na poskytovanie doplnkového, náhradného alebo pridruženého krytia proti rizikám na ktoré sa vzťahujú časti sociálneho zabezpečenia uvedené v článku 3 ods. 1 a ktoré zaručujú daným osobám príjem na úrovni životného minima so zreteľom na hospodársku a sociálnu situáciu v danom členskom štáte;

alebo

ii) len ako osobitná ochrana pre osoby so zdravotným postihnutím a sú úzko späté so sociálnym prostredím uvedenej osoby v danom členskom štáte,

a

b) sú financované výhradne z povinných daní určených na krytie všeobecných verejných

výdavkov a ktorých podmienky na poskytovanie a výpočet dávok nezávisia od akýchkoľvek príspevkov vo vzťahu k poberateľom dávok. Avšak dávky poskytnuté ako doplnok k príspevkovým dávkam sa nepovažujú z tohto jediného dôvodu za príspevkové dávky,

a

c) ktoré sú uvedené v prílohe X.

3. Článok 7 a ostatné kapitoly tejto hlavy sa neuplatňujú na dávky uvedené v odseku 2 tohto článku.

4. Dávky uvedené v odseku 2 sa poskytujú výhradne v členskom štáte, v ktorom má daná osoba bydlisko a podľa právnych predpisov tohto štátu. Takéto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska na vlastné náklady.“

13 Pokiaľ ide o Rakúsku republiku, príloha X nariadenia č. 883/2004 s názvom „Osobitné nepríspevkové peňažné dávky“ uvádza: „Kompenzačný príspevok (spolkový zákon z 9. septembra 1955 o všeobecnom sociálnom poistení – ASVG...)“.

Rakúske právo

14 § 292 ods. 1 všeobecného zákona o sociálnom poistení (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz, BGBl. 189/1955) v znení zákona o štátnom rozpočte na rok 2011 (Budgetbegleitgesetz 2011, BGBl. 111/2011) (ďalej len „ASVG“) s účinnosťou od 1. januára 2011 stanovuje, že osoba poberajúca starobný dôchodok, ak tento dôchodok zvýšený o isté príjmy pochádzajúce z ďalších zdrojov, ako aj o iné sumy, ktoré je potrebné zohľadniť, nedosahuje určitú referenčnú sumu, má nárok na kompenzačný príspevok vo výške rozdielu medzi referenčnou sumou a osobným príjmom, ak má táto osoba legálny zvyčajný pobyt v Rakúsku.

15 Zákon o usadení sa a pobyte (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz) v znení zákona o štátnom rozpočte na rok 2011 (ďalej len „NAG“) obsahuje najmä tieto relevantné ustanovenia:

„§ 51.1. Na základe smernice o voľnom pohybe majú občania krajín [Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP)] právo na pobyt dlhší ako tri mesiace, ak:

...

(2) majú dostatočné prostriedky na zabezpečenie svojich životných potrieb aj životných potrieb svojich rodinných príslušníkov a komplexné zdravotné poistenie, takže si počas svojho pobytu nebudú musieť uplatniť nárok na sociálnu pomoc ani nárok na kompenzačný príspevok, alebo

...

Registračné potvrdenie

§ 53.1. Občania krajín EHP, ktorí majú na základe práva Únie právo na pobyt (§ 51 a 52), sú, pokiaľ sa na spolkovom území zdržiavajú dlhšie ako tri mesiace, povinní ohlásiť to úradu v priebehu štyroch mesiacov od príchodu. Pokiaľ sú splnené podmienky (§ 51 alebo 52), úrad je povinný na základe žiadosti vydať registračné potvrdenie.

2. Na preukázanie práva na pobyt podľa práva Únie je nutné predložiť platný preukaz totožnosti alebo cestovný pas a tieto doklady:

...

(2) podľa § 51 ods. 1 bodu 2: dôkazy o dostatočných prostriedkoch na zabezpečenie životných potrieb a o komplexnom zdravotnom poistení,

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

16 Pán Brey a jeho manželka, obaja nemeckí štátni príslušníci, odišli z Nemecka a v marci 2011 sa usadili v Rakúsku. Pán Brey poberal v Nemecku invalidný dôchodok vo výške 862,74 eura brutto mesačne a príspevok na opatrovanie vo výške 225 eur mesačne. Okrem toho tento manželský pár nemá nijaké ďalšie príjmy ani majetok. Manželka pána Breya poberala v Nemecku základnú dávku, ktorá sa jej však od 1. apríla 2011 už nevypláca, pretože sa presťahovala do Rakúska. Manželia žijú v prenajatom byte, za ktorý platia mesačné nájomné vo výške 532,29 eura.

17 Rozhodnutím z 2. marca 2011 Pensionsversicherungsanstalt zamietla žiadosť pána Breya o priznanie kompenzačného príspevku s účinnosťou od 1. apríla 2011 z dôvodu, že keďže má pán Brey nízky dôchodok, nemá dostatočné zdroje na odôvodnenie svojho legálneho pobytu v Rakúsku.

18 V súlade s NAG vydal Bezirkshauptmannschaft Deutschlandsberg (správny orgán v Deutschlandsbergu) 22. marca 2011 pánovi Breyovi a jeho manželke registračné potvrdenie ako občanom EHP.

19 Pán Brey podal proti rozhodnutiu z 2. marca 2011 žalobu. Rozsudkom zo 6. októbra 2011 Oberlandesgericht Graz potvrdil rozsudok, ktorý v konaní na prvom stupni vydal Landesgericht für Zivilsachen Graz, pričom toto rozhodnutie z 2. marca 2011 zmenil tak, že Pensionsversicherungsanstalt je povinná vyplácať pánovi Breyovi kompenzačný príspevok vo výške 326,82 eura mesačne s účinnosťou od 1. apríla 2011.

20 Pensionsversicherungsanstalt podala proti tomuto rozsudku opravný prostriedok „Revision“ na Oberster Gerichtshof.

21 V návrhu na začatie prejudiciálneho konania tento súd pripomína, že Súdny dvor v rozsudku z 29. apríla 2004, Skalka (C-160/02, Zb. s. I-5613) kvalifikoval kompenzačný príspevok ako „osobitnú nepríspevkovú dávku“ v zmysle článku 4 ods. 2a nariadenia č. 1408/71 (teraz článok 70 nariadenia č. 883/2004), pretože dopĺňa starobný alebo invalidný dôchodok a má charakter sociálnej pomoci, pokiaľ sa má príjemcovi zaručiť životné minimum v prípade nedostatku dôchodku.

22 Podľa vnútroštátneho súdu je v spore, v ktorom rozhoduje, potrebné vyriešiť otázku, či právna úprava Únie v oblasti práva na pobyt používa ten istý pojem „sociálna pomoc“ ako právna úprava Únie v oblasti sociálneho zabezpečenia.

23 Tento súd zastáva názor, že ak by sa mal tomuto pojmu priznať v oboch uvedených oblastiach rovnaký obsah, kompenzačný príspevok sa nemôže považovať za dávku sociálnej pomoci v zmysle smernice 2004/38, pretože má aspekty sociálneho zabezpečenia a patrí do pôsobnosti nariadenia č. 883/2004. V dôsledku toho by nárok na kompenzačný príspevok nemal vplyv na právo na pobyt.

24 Uvedený súd v každom prípade zastáva názor, že pojmu „sociálna pomoc“ by mohol byť

priznaný aj vlastný obsah vychádzajúci z cieľov, ktoré sleduje smernica 2004/38, ktorá má za cieľ najmä vyhnúť sa tomu, aby osoby, ktoré neprispievali na financovanie režimov sociálnej ochrany hostiteľského členského štátu, neprimerane zaťažovali jeho rozpočet. Z tohto pohľadu sa tento pojem v právnej úprave v oblasti práva na pobyt musí chápať tak, že štát kryje základné dávky financované zo zdrojov všeobecného rozpočtu, ktoré môžu využívať všetci obyvatelia, či už sú tieto dávky založené na určitom práve alebo vychádzajú zo situácie konkrétnej potreby a či už sú alebo nie sú spojené s vymedzeným rizikom sociálneho zabezpečenia. V takom prípade by sa kompenzačný príspevok musel považovať za dávku sociálnej pomoci v zmysle smernice 2004/38.

25 Za týchto okolností sa Oberster Gerichtshof rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa kompenzačný príspevok považovať za dávku ‚sociálnej pomoci‘ v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38...?“

O prejudiciálnej otázke

O rozsahu otázky

26 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa má článok 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 vykladať v tom zmysle, že pojem „sociálna pomoc“ v zmysle tohto ustanovenia sa vzťahuje na také dávky, akou je kompenzačný príspevok upravený v § 292 ods. 1 ASVG.

27 Táto otázka sa kladie v rámci sporu, v ktorom príslušné rakúske orgány zamietli priznať túto dávku štátnemu príslušníkovi iného členského štátu, pánovi Breyovi, z dôvodu, že hoci mu bolo vydané registračné potvrdenie, nemôže sa považovať za osobu s „legálnym“ pobytom v Rakúsku v zmysle uvedeného § 292 ods. 1 ASVG, pretože podľa § 51 NAG sa v prípade práva na pobyt v Rakúsku dlhší ako tri mesiace vyžaduje, aby dotknutá osoba mala pre seba a pre svojich rodinných príslušníkov najmä „dostatočné prostriedky...“, takže si počas svojho pobytu nebud[e] musieť uplatniť nárok na sociálnu pomoc ani nárok na kompenzačný príspevok“.

28 Je nesporné, že cieľom tohto posledného ustanovenia je prebrať do rakúskeho práva článok 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, podľa ktorého všetci občania Únie majú právo na pobyt na území iného členského štátu počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, ak majú dostatočné zdroje pre samých seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa počas obdobia svojho pobytu nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu.

29 Z toho vyplýva, že hoci v spore vo veci samej nie je priamo dotknuté právo pána Brea na pobyt, keďže tento spor sa týka výlučne poskytnutia kompenzačného príspevku, samotné vnútroštátne právo stanovuje priamy vzťah medzi podmienkami na poberanie tejto dávky a podmienkami na získanie legálneho práva na pobyt v Rakúsku dlhší ako tri mesiace. Poskytnutie kompenzačného príspevku totiž podlieha podmienke, aby dotknutá osoba spĺňala podmienky na získanie takéhoto práva na pobyt. V tejto súvislosti z vysvetlení, ktoré predložil vnútroštátny súd, vyplýva, že podľa prípravných prác týkajúcich sa zmien a doplnení zavedených s účinnosťou od 1. januára 2011 do § 51 ods. 1 bodu 2 NAG má toto ustanovenie tým, že výslovne odkazuje na kompenzačný príspevok, od tejto chvíle za cieľ zabrániť tomu, aby štátny príslušník iného členského štátu mohol mať právo na pobyt v Rakúsku na základe práva Únie, ak tento štátny príslušník počas svojho pobytu žiada o priznanie kompenzačného príspevku.

30 Vzhľadom na tieto podmienky sa zdá, že výsledok sporu vo veci samej závisí od otázky, či členský štát môže vylúčiť poskytnutie kompenzačného príspevku štátnym príslušníkom iných členských štátov z dôvodu, že tak ako pán Brey napriek tomu, že im bolo vydané registračné potvrdenie, nespĺňajú podmienky na získanie legálneho práva na pobyt dlhší ako tri mesiace na

vnútroštátnom území, pretože aby dotknutá osoba mohla mať takéto právo, musí mať dostatočné zdroje, aby najmä nemusela žiadať o kompenzačný príspevok. Práve v rámci preskúmania tejto otázky musí byť preskúmaná povaha tejto dávky, na ktorú sa pýta vnútroštátny súd.

31 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom zavedeného článkom 267 ZFEÚ prináleží Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť prejednávany spor. Vzhľadom na to Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu položené (pozri najmä rozsudky z 8. marca 2007, Campina, C-45/06, Zb. s. I-2089, bod 30, a zo 14. októbra 2010, Fuß, C-243/09, Zb. s. I-9849, bod 39).

32 Vzhľadom na to je potrebné položenú otázku preformulovať v tom zmysle, že vnútroštátny súd sa môže v podstate pýtať, či sa právo Únie, konkrétne ustanovenia smernice 2004/38, majú vykladať v tom zmysle, že bránia takej právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vylučuje poskytovanie dávky, akou je kompenzačný príspevok upravený v § 292 ods. 1 ASVG, ekonomicky nezávisnému štátnemu príslušníkovi iného členského štátu z dôvodu, že napriek tomu, že mu bolo vydané registračné potvrdenie, nespĺňa podmienky na získanie legálneho práva na pobyt dlhší ako tri mesiace na území prvého členského štátu, keďže existencia takéhoto práva na pobyt podlieha požiadavke, aby mal tento štátny príslušník dostatočné zdroje, aby nemusel žiadať o uvedenú dávku.

O práve ekonomicky nezávisného občana Únie na dávku, akou je dávka dotknutá vo veci samej, v hostiteľskom členskom štáte

33 Na úvod je treba pripomenúť, že v už citovanom rozsudku Skalka Súdny dvor rozhodol, že kompenzačný príspevok upravený v § 292 ods. 1 ASVG patrí do pôsobnosti nariadenia 1408/71, a preto predstavuje „osobitnú nepríspevkovú dávku“ v zmysle článku 4 ods. 2a tohto nariadenia v spojení s jeho prílohou IIa. Túto dávku podľa článku 10a ods. 1 uvedeného nariadenia poskytujú výlučne príslušné inštitúcie členského štátu miesta bydliska na vlastné náklady podľa právnej úpravy tohto členského štátu.

34 Súdny dvor v tejto súvislosti v bode 26 už citovaného rozsudku Skalka konštatoval, že rakúsky kompenzačný príspevok má charakter „osobitnej dávky“, keďže táto dávka dopĺňa starobný alebo invalidný dôchodok, ktorý má charakter sociálnej pomoci v rozsahu, v akom má za cieľ zaručiť životné minimum svojmu príjemcovi v prípade nedostatku dôchodku, a že jeho poskytovanie závisí od objektívnych kritérií určených zákonom.

35 Okrem toho Súdny dvor v bodoch 29 a 30 toho istého rozsudku vyjadril názor, že tento kompenzačný príspevok sa musí považovať za „nepríspevkový“, keďže výdavky dočasne znáša sociálny subjekt, ktorému tieto výdavky následne v celom rozsahu nahradí dotknutá spolková krajina, ktorá zase získava potrebné sumy na financovanie dávok zo spolkového rozpočtu, pričom príspevky poistencov do tohto financovania nikdy nevstupujú.

36 Je nesporné, že príslušné ustanovenia nariadenia 1408/2004, teda článok 3 ods. 3 a článok 70 tohto nariadenia, ako aj jeho príloha X, týkajúca sa „osobitných nepríspevkových peňažných dávok“, nemajú takú povahu, že by tieto úvahy zmenili.

37 Európska komisia sa domnieva, že z uvedených ustanovení možno vyvodíť, že podmienka, podľa ktorej musí mať dotknutá osoba na účely priznania kompenzačného príspevku legálne právo na pobyt dlhší ako tri mesiace v hostiteľskom členskom štáte, nie je v súlade s právom Únie. Každá osoba, na ktorú sa, tak ako pán Breya, vzťahuje pôsobnosť nariadenia 1408/2004 ako na osobu na dôchodku, ktorá prestala vykonávať akúkoľvek závislú zárobkovú činnosť alebo samostatnú zárobkovú činnosť, má totiž podľa článku 70 ods. 4 tohto nariadenia nárok na

vyplácanie osobitných nepríspevkových peňažných dávok v ťlenskom štáte, v ktorom má bydlisko. Podľa ťlánku 1 písm. j) uvedeného nariadenia však bydlisko osoby znamená miesto, kde táto osoba „zvyčajne býva“, pričom ide o pojem označujúci ťlenský štát, v ktorom dotknuté osoby zvyčajne bývajú a v ktorom sa nachádza zvyčajné centrum ich záujmov. Z toho vyplýva, že podmienka týkajúca sa zákonnosti pobytu stanovená v § 292 ods. 1 ASVG v spojení s § 51 ods. 1 NAG predstavuje nepriamu diskrimináciu v rozpore s ťlánkom 4 nariadenia č. 883/2004, keďže sa dotýka len občanov Únie, ktorí nie sú rakúskymi štátnymi príslušníkmi.

38 Najprv je teda potrebné preskúmať, či ťlenský štát môže poskytovanie dávky patriacej do pôsobnosti nariadenia č. 883/2004 štátnemu príslušníkovi iného ťlenského štátu podmieniť tým, že táto osoba spĺňa podmienky na získanie legálneho práva na pobyt dlhší ako tri mesiace. Len ak bude odpoveď na túto otázku kladná, bude totiž potrebné určiť, či takéto právo na pobyt môže byť podriadené podmienke, že dotknutá osoba má dostatočné zdroje, aby nemusela žiadať o takúto dávku.

O požiadavke spočívajúcej v splnení podmienok na účely získania legálneho práva na pobyt dlhší ako tri mesiace

39 Treba uviesť, že ťlánok 70 ods. 4 nariadenia č. 883/2004, na ktorý sa odvoláva Komisia, stanovuje „kolíznú normu“, ktorej predmetom je v prípade osobitných nepríspevkových peňažných dávok určiť uplatniteľnú právnu úpravu, ako aj inštitúciu poverenú vyplácaním dávok, ktoré sú v tomto ustanovení uvedené.

40 Toto ustanovenie má za cieľ nielen vyhnúť sa súčasnému uplatňovaniu viacerých vnútroštátnych právnych úprav a komplikáciám, ktoré z toho môžu vyplynúť, ale aj zabrániť tomu, aby osoby, ktoré patria do pôsobnosti nariadenia č. 883/2004, boli zbavené ochrany v oblasti sociálneho zabezpečenia v prípade, že by neexistovala právna úprava, ktorá by sa na ne vzťahovala (pozri analogicky rozsudky z 11. júna 1998, Kuusijärvi, C-275/96, Zb. s. I-3419, bod 28, a z 21. februára 2013, Dumont de Chassart, C-619/11, bod 38).

41 Naproti tomu uvedené ustanovenie samo osebe nemá za cieľ stanoviť vecné podmienky existencie nároku na osobitné nepríspevkové peňažné dávky. Stanovenie týchto podmienok v zásade prislúcha právnej úprave každého ťlenského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok Dumont de Chassart, už citovaný, bod 39 a citovanú judikatúru).

42 Z ťlánku 70 ods. 4 nariadenia č. 883/2004 v spojení s ťlánkom 1 písm. j) tohto nariadenia teda nie je možné logicky vyvodiť, že právo Únie bráni takému vnútroštátnemu ustanoveniu, akým je vnútroštátne ustanovenie dotknuté vo veci samej, ktoré podmieňuje nárok na osobitné nepríspevkové peňažné dávky splnením požiadaviek na získanie legálneho práva na pobyt v dotknutom ťlenskom štáte.

43 Nariadenie č. 883/2004 totiž nezavádza spoločný systém sociálneho zabezpečenia, ale zachováva existenciu rôznych vnútroštátnych systémov a jeho jediným cieľom je zabezpečiť ich koordináciu. Zachováva tak existenciu rôznych systémov, v ktorých vznikajú rôzne pohľadávky vo vzťahu k rôznym inštitúciám, voči ktorým má poberateľ dávok priame nároky buď výlučne na základe vnútroštátneho práva, alebo na základe vnútroštátneho práva podľa potreby doplneného právom Únie (rozsudky z 3. apríla 2008, Chuck, C-331/06, Zb. s. I-1957, bod 27, ako aj Dumont de Chassart, už citovaný, bod 40).

44 Z judikatúry Súdneho dvora však vyplýva, že v zásade nič nebráni tomu, aby poskytovanie sociálnej dávky ekonomicky neinným občanom Únie podliehalo požiadavke, že títo občania spĺňajú podmienky na získanie legálneho práva na pobyt v hostiteľskom ťlenskom štáte (pozri v tomto zmysle rozsudky z 12. mája 1998, Martínez Sala, C-85/96, Zb. s. I-2691, body 61 až 63; z

20. septembra 2001, Grzelczyk, C-184/99, Zb. s. I-6193, body 32 a 33; zo 7. septembra 2004, Trojani, C-456/02, Zb. s. I-7573, body 42 a 43; z 15. marca 2005, Bidar, C-209/03, Zb. s. I-2119, bod 37, ako aj z 18. novembra 2008, Förster, C-158/07, Zb. s. I-8507, bod 39).

45 Napriek tomu platí, že podmienky, ktorým podlieha priznanie takého práva na pobyt, akou je v konaní vo veci samej podmienka spočívajúca v tom, že je potrebné mať dostatočné zdroje, aby nemusela byť podaná žiadosť o kompenzačný príspevok, musia byť samy osebe v súlade s právom Únie.

O požiadavke spočívajúcej v tom, že je potrebné mať dostatočné zdroje, aby nemusela byť podaná žiadosť o kompenzačný príspevok

46 Treba pripomenúť, že právo štátnych príslušníkov členského štátu mať pobyt na území iného členského štátu bez toho, aby v ňom vykonávali závislú zárobkovú alebo samostatnú zárobkovú činnosť, nie je nepodmienečné. Podľa článku 21 ods. 1 ZFEÚ sa totiž právo zdržiavať sa na území členských štátov priznáva každému občanovi Únie s výhradou obmedzení a podmienok stanovených v Zmluve a v opatreniach prijatých na jej vykonanie (pozri v tomto zmysle rozsudky Trojani, už citovaný, body 31 a 32; z 19. októbra 2004, Zhu a Chen, C-200/02, Zb. s. I-9925, bod 26, ako aj z 11. decembra 2007, Eind, C-291/05, Zb. s. I-10719, bod 28).

47 Medzi tieto obmedzenia a podmienky patrí aj to, čo vyplýva z článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, že členské štáty môžu od štátnych príslušníkov iného členského štátu, ktorí chcú mať právo na pobyt na ich území počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace bez vykonávania hospodárskej činnosti, vyžadovať, aby mali pre samých seba a svojich rodinných príslušníkov komplexné krytie zdravotného poistenia v hostiteľskom členskom štáte a dostatočné zdroje, aby sa počas obdobia svojho pobytu nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci tohto hostiteľského členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. februára 2010, Teixeira, C-480/08, Zb. s. I-1107, bod 42).

48 Komisia, na rozdiel od všetkých vlád, ktoré predložili písomné pripomienky, tvrdí, že keďže kompenzačný príspevok je osobitnou nepríspevkovou peňažnou dávkou patriacou do pôsobnosti nariadenia č. 883/2004, nemožno ho považovať za dávku „sociálnej pomoci“ v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38. Okrem toho z dôvodovej správy k tejto smernici [návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, KOM(2001) 257 v konečnom znení] vyplýva, že dávkami „sociálnej pomoci“ uvedenými v tomto ustanovení sú dávky, ktoré v súčasnosti nie sú pokryté nariadením č. 883/2004. Tento výklad potvrdzuje skutočnosť, že podľa tejto dôvodovej správy sociálna pomoc v zmysle smernice 2004/38 zahŕňa zdravotnú a bezplatnú pomoc, ktorá je z pôsobnosti nariadenia č. 883/2004 výslovne vylúčená článkom 3 ods. 5 tohto nariadenia.

49 V tejto súvislosti je najprv potrebné zdôrazniť, že tak z požiadaviek jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zo zásady rovnosti vyplýva, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a rozsah pôsobnosti, v zásade vyžaduje v celej Európskej únii autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať kontext tohto ustanovenia a sledovaný cieľ (pozri najmä rozsudky zo 14. februára 2012, Flachglas Torgau, C-204/09, bod 37, a z 11. apríla 2013, Edwards a Pallikaropoulos, C-260/11, bod 29).

50 Ako vyplýva už z bodov 33 až 36 tohto rozsudku, dávka, akou je kompenzačný príspevok, patrí do pôsobnosti nariadenia č. 883/2004. V každom prípade však taká okolnosť sama osebe nemôže byť rozhodujúca na účely výkladu ustanovení smernice 2004/38. Ako totiž tvrdili všetky vlády, ktoré predložili písomné pripomienky, ciele, ktoré sleduje nariadenie č. 883/2004, sa

odlišujú od cieľov, ktoré uvádza táto smernica.

51 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že ustanovenia nariadenia č. 883/2004 sa snažia dosiahnuť cieľ definovaný v článku 48 ZFEÚ tým, že predchádzajú možným negatívnym účinkom, ktoré by výkon slobody pohybu pracovníkov mohol mať na nároky pracovníkov a ich rodinných príslušníkov na dávky sociálneho zabezpečenia (pozri v tomto zmysle rozsudok Chuck, už citovaný, bod 32).

52 Práve na účely dosiahnutia tohto cieľa toto nariadenie s výhradou výnimiek, ktoré vymedzuje, stanovuje zásadu prenosnosti peňažných dávok v hostiteľskom členskom štáte patriacich do jeho pôsobnosti upustením od pravidiel bydliska na základe článku 7 tohto nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. novembra 1997, Snares, C-20/96, Zb. s. I-6057, body 39 a 40).

53 Naproti tomu smernica 2004/38, hoci jej cieľom je zjednotiť a posilniť výkon základného a individuálneho práva voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov, ktoré je každému občanovi Únie priamo priznané Zmluvou (pozri rozsudky z 25. júla 2008, Metock a i., C-127/08, Zb. s. I-6241, body 82 a 59; zo 7. októbra 2010, Lassal, C-162/09, Zb. s. I-9217, bod 30, a z 5. mája 2011, McCarthy, C-434/09, Zb. s. I-3375, bod 28), má za cieľ takisto spresniť, ako vyplýva z jej článku 1 písm. a), podmienky výkonu tohto práva (pozri v tomto zmysle rozsudky McCarthy, už citovaný, bod 33, ako aj z 21. decembra 2011, Ziórkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, Zb. s. I-14035, body 36 a 40), medzi ktoré patrí, pokiaľ ide o pobyty v dĺžke presahujúcej tri mesiace, podmienka uvedená v článku 7 ods. 1 písm. b) tejto smernice, podľa ktorej občania Únie, ktorí nemajú alebo už nemajú postavenie pracovníka, musia mať dostatočné zdroje.

54 Predovšetkým z odôvodnenia 10 smernice 2004/38 vyplýva, že účelom týchto podmienok je najmä vyhnúť sa tomu, aby sa tieto osoby stali neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu (rozsudok Ziórkowski a Szeja, už citovaný, bod 40).

55 Takáto podmienka sa opiera o myšlienku, že výkon práva na pobyt občanov Únie možno podriaďovať oprávneným záujmom členských štátov, čo je v predmetnom prípade ochrana ich verejných financií (pozri analogicky rozsudky zo 17. septembra 2002, Baumbast a R, C-413/99, Zb. s. I-7091, bod 90; Zhu a Chen, už citovaný, bod 32, ako aj z 23. marca 2006, Komisia/Belgicko, C-408/03, Zb. s. I-2647, body 37 a 41).

56 V rámci rovnakého prístupu článok 24 ods. 2 smernice 2004/38 stanovil výnimku zo zásady rovnosti zaobchádzania, ktorá sa vzťahuje na občanov Únie, ktorí majú bydlisko na území hostiteľského členského štátu a nie sú zamestnancami, samostatne zárobkovo činnými osobami, osobami, ktoré si zachovávajú takýto štatút, alebo ich rodinnými príslušníkmi, a to tak, že umožnil hostiteľskému členskému štátu, aby nepriznal právo na dávky sociálnej pomoci najmä počas prvých troch mesiacov pobytu (pozri rozsudok zo 4. júna 2009, Vatsouras a Koupatantze, C-22/08 a C-23/08, Zb. s. I-4585, body 34 a 35).

57 Z toho vyplýva, že hoci cieľom nariadenia č. 883/2004 je zaručiť občanom Únie, ktorí využili právo na voľný pohyb pracovníkov, zachovanie práva na niektoré dávky sociálneho zabezpečenia poskytované členským štátom ich pôvodu, smernica 2004/38 hostiteľskému členskému štátu umožňuje, aby občanom Únie, keď nemajú alebo už nemajú postavenie pracovníka, uložil legitímne obmedzenia, pokiaľ ide o poskytovanie sociálnych dávok, aby sa títo občania nestali neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci tohto členského štátu.

58 Za týchto podmienok pojem „systém sociálnej pomoci“ uvedený v článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, nemožno obmedziť na dávky sociálnej

pomoci, ktoré podľa článku 3 ods. 5 písm. a) nariadenia č. 883/2004 nepatria do pôsobnosti tohto nariadenia.

59 Ako zdôraznili viaceré vlády, ktoré predložili pripomienky, opačný výklad by viedol k vzniku neodôvodnených rozdielov v zaobchádzaní medzi členskými štátmi v závislosti od spôsobu organizácie ich vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia, keďže „osobitná“ povaha dávky, o akú ide vo veci samej – a teda aj jej zahrnutie do pôsobnosti nariadenia č. 883/2004 – závisí najmä od toho, či poskytnutie tejto dávky spočíva vo vnútroštátnom práve na objektívnych kritériách, alebo závisí výlučne od situácie potrieb dotknutej osoby.

60 Z toho vyplýva, že pojem „systém sociálnej pomoci“ v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 sa musí určiť nie v závislosti od formálnych kritérií, ale od cieľa sledovaného týmto ustanovením, tak ako je pripomenutý v bodoch 53 až 57 tohto rozsudku (pozri v tomto zmysle rozsudky Vatsouras a Koupatantze, už citovaný, body 41 a 42, ako aj z 24. apríla 2012, Kamberaj, C-571/10, body 90 až 92).

61 Preto treba uvedený pojem vykladať tak, že odkazuje na všetky režimy pomoci zriadené verejnými orgánmi, či už na vnútroštátnej, regionálnej alebo komunálnej úrovni, na ktorú má nárok osoba, ktorá nemá dostatočné zdroje na pokrytie svojich základných potrieb, ako aj potrieb svojej rodiny a ktorá počas svojho pobytu preto môže byť na základe tejto skutočnosti odkázaná na sociálnu pomoc hostiteľského členského štátu, čo môže mať dôsledky na celkovú úroveň pomoci, ktorá môže byť poskytnutá týmto štátom (pozri v tomto zmysle rozsudky Bidar, už citovaný, bod 56; Eind, už citovaný, bod 29, a Förster, už citovaný, bod 48, ako aj analogicky rozsudky zo 4. marca 2010, Chakroun, C-578/08, Zb. s. I-1839, bod 46, a Kamberaj, už citovaný, bod 91).

62 Pokiaľ ide o kompenzačný príspevok dotknutý vo veci samej, z bodov 33 až 36 tohto rozsudku vyplýva, že takáto dávka sa môže považovať za dávku patriacu do „systému sociálnej pomoci“ dotknutého členského štátu. Ako totiž Súdny dvor rozhodol v bodoch 29 a 30 už citovaného rozsudku Skalka, táto dávka, ktorej cieľom je zabezpečiť životné minimum svojmu príjemcovi v prípade nedostatku dôchodku, je v plnej miere financovaná verejnými orgánmi bez toho, aby poistenci platili akékoľvek príspevky.

63 Z toho vyplýva, že skutočnosť, že ekonomicky neinný štátny príslušník iného členského štátu by vzhľadom na nízku sumu starobného dôchodku mohol byť oprávnený na takúto dávku, môže predstavovať nepriamy dôkaz, ktorým by sa mohlo preukázať, že tento príslušník nemá dostatočné zdroje na to, aby sa nestal neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci tohto štátu v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 (pozri v tomto zmysle rozsudok Trojani, už citovaný, body 35 a 36).

64 Príslušné vnútroštátne orgány však takýto záver nemôžu vyvodiť bez toho, aby vykonali celkové posúdenie záťaže, ktorú by predstavovalo konkrétne poskytnutie tejto dávky pre celý vnútroštátny systém sociálnej pomoci v závislosti od individuálnych okolností charakterizujúcich situáciu dotknutej osoby.

65 Po prvé totiž treba zdôrazniť, že smernica 2004/38 vôbec nevyklúuje možnosť poskytovať v hostiteľskom členskom štáte sociálne dávky štátnym príslušníkom iných členských štátov (pozri analogicky rozsudok Grzelczyk, už citovaný, bod 39).

66 Práve naopak, viaceré ustanovenia tejto smernice presne uvádzajú, že takéto dávky možno poskytovať. Ako teda správne zdôraznila Komisia, zo znenia toho istého článku 24 ods. 2 tejto smernice vyplýva, že len počas prvých troch mesiacov pobytu, ako výnimka zo zásady rovnosti zaobchádzania uvedenej v odseku 1 uvedeného článku, hostiteľský členský štát nie je povinný

priznať nárok na dávku sociálnej pomoci občanom Únie, ktorí nemajú alebo už nemajú postavenie pracovníka. Okrem toho článok 14 ods. 3 uvedenej smernice stanovuje, že opatrenie vyhostenia nie je automatickým dôsledkom využívania systému sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu občanom Únie alebo jeho rodinnými príslušníkmi.

67 Po druhé treba uviesť, že článok 8 ods. 4 prvá veta smernice 2004/38 výslovne stanovuje, že členské štáty nemôžu stanoviť sumu zdrojov, ktoré považujú za dostatočné, ale musia zohľadniť osobnú situáciu danej osoby. Okrem toho podľa druhej vety uvedeného článku 8 ods. 4 táto suma dostatočných zdrojov nesmie byť vyššia než hranica, pod ktorou majú štátni príslušníci hostiteľského členského štátu nárok na sociálnu pomoc, alebo ak sa toto kritérium neuplatňuje, než minimálny dôchodok sociálneho zabezpečenia vyplácaný hostiteľským členským štátom.

68 Z toho vyplýva, že hoci členské štáty môžu stanoviť určitú sumu ako referenčnú sumu, neplatí to v tom zmysle, že by mohli určiť sumu minimálneho príjmu, pod ktorej úrovňou bude platiť predpoklad, že dotknutá osoba nemá dostatočné zdroje, a to bez ohľadu na konkrétne posúdenie situácie každej dotknutej osoby (pozri analogicky rozsudok Chakroun, už citovaný, bod 48).

69 Okrem toho z odôvodnenia 16 smernice 2004/38 vyplýva, že na určenie, či je príjemca dávky sociálnej pomoci neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu, tento štát predtým, ako pristúpi k jeho vyhosteniu, musí preskúmať, či má dotknutá osoba dočasné ťažkosti, a zohľadniť dĺžku trvania pobytu a osobnú situáciu tohto príjemcu, ako aj sumu pomoci, ktorá mu bola priznaná.

70 Napokon po tretie je potrebné pripomenúť, že keďže právo na voľný pohyb ako základná zásada práva Únie je všeobecným pravidlom, podmienky stanovené v článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 sa musia vykladať reštriktívne (pozri analogicky rozsudky Kamberaj, už citovaný, bod 86, a Chakroun, už citovaný, bod 43), pričom sa musia dodržať obmedzenia, ktoré ukladá právo Únie a zásada proporcionality (pozri rozsudky Baumbast a R, už citovaný, bod 91; Zhu a Chen, už citovaný, bod 32, ako aj Komisia/Belgicko, už citovaný, bod 39).

71 Navyše miera voľnej úvahy priznaná členským štátom nemôže byť štátmi uplatňovaná takým spôsobom, ktorý porušuje cieľ smernice 2004/38, a to najmä uťahovať a posilovať výkon základného práva občanov Únie voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, a jej potrebný účinok (pozri analogicky rozsudok Chakroun, už citovaný, body 43 a 47).

72 Článok 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 vykladaný vzhľadom na odôvodnenie 10 tejto smernice tým, že podmieňuje právo na pobyt dlhší ako tri mesiace okolnosťou, že dotknutá osoba sa nestane „neprimeranou“ záťažou pre „systém“ sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu, má za následok to, že vnútroštátne príslušné orgány majú právomoc vzhľadom na všetky faktory a zásadu proporcionality posúdiť, či poskytnutie sociálnej dávky môže predstavovať záťaž pre všetky systémy sociálnej pomoci tohto členského štátu. Smernica 2004/38 tak pripúšťa istú finančnú solidaritu štátnych príslušníkov hostiteľského členského štátu so štátnymi príslušníkmi ostatných členských štátov, najmä v prípade ťažkostí prechodného charakteru, s ktorými sa stretávajú užívatelia práva na pobyt (pozri analogicky rozsudky Grzelczyk, už citovaný, bod 44; Bidar, už citovaný, bod 56, ako aj Förster, už citovaný, bod 48).

73 Zaiste, ako vyplýva z bodu 74 návrhov generálneho advokáta, nezdá sa, že by nemecká jazyková verzia článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, na rozdiel od väčšiny ostatných jazykových verzií tohto ustanovenia, odkazovala na takýto „systém“.

74 V každom prípade podľa ustálenej judikatúry nemôže byť formulácia použitá v jednej z jazykových verzií ustanovenia práva Únie chápaná ako jediný základ výkladu tohto ustanovenia alebo sa v tejto súvislosti považovať za ustanovenie, ktoré má prednosť pred inými jazykovými verziami. Takýto prístup by totiž nebol v súlade s požiadavkou jednotnosti pri uplatňovaní práva Únie. V prípade odlišností medzi jazykovými verziami sa má predmetné ustanovenie vykladať podľa všeobecnej systematiky a účelu právneho predpisu, ktorého je súčasťou (pozri rozsudky z 27. marca 1990, *Cricket St Thomas*, C-372/88, Zb. s. I-1345, body 18 a 19, ako aj z 12. novembra 1998, *Institute of the Motor Industry*, C-149/97, Zb. s. I-7053, bod 16).

75 Z bodov 64 až 72 tohto rozsudku pritom vyplýva, že samotná skutočnosť, že štátny príslušník nemeckého štátu poberá dávky sociálnej pomoci, nemôže stačiť na preukázanie, že táto osoba predstavuje neprimeranú záťaž pre systém sociálnej pomoci hostiteľského nemeckého štátu.

76 Pokiaľ ide o právnu úpravu dotknutú vo veci samej, z vysvetlení, ktoré rakúska vláda predložila na pojednávaní, vyplýva, že hoci výška kompenzačného príspevku závisí od majetkovej situácie dotknutej osoby vzhľadom na referenčnú sumu určenú na jeho poskytnutie, samotná skutočnosť, že ekonomicky neaktívny štátny príslušník iného nemeckého štátu žiada o priznanie takejto dávky, stačí na to, aby bol z jej poberania vylúčený, bez ohľadu na dĺžku svojho pobytu alebo výšku uvedenej dávky a obdobie, počas ktorej sa táto dávka vypláca, a teda záťaž, ktorú táto dávka predstavuje pre celý systém sociálnej pomoci tohto štátu.

77 Treba konštatovať, že takéto automatické vylúčenie ekonomicky neaktívnych štátnych príslušníkov iných nemeckých štátov z poberania daných sociálnych dávok hostiteľským nemeckým štátom aj počas obdobia po uplynutí troch mesiacov pobytu uvedeného v článku 24 ods. 2 smernice 2004/38 neumožňuje príslušným orgánom hostiteľského nemeckého štátu, aby v prípade, ak sú zdroje dotknutej osoby nižšie ako referenčná suma na účely poskytnutia tejto dávky, pristúpili v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi najmä z článku 7 ods. 1 písm. b) a článku 8 ods. 4 tejto smernice, ako aj zo zásady proporcionality k celkovému posúdeniu záťaže, ktorú konkrétne predstavuje poskytnutie tejto dávky pre celý systém sociálnej pomoci v závislosti od individuálnych okolností charakterizujúcich situáciu dotknutej osoby.

78 Zvlášť v takom konaní, akým je konanie vo veci samej, je potrebné, aby príslušné orgány hostiteľského nemeckého štátu pri posudzovaní žiadosti ekonomicky neaktívneho občana Únie nachádzajúceho sa v takej situácii, akou je situácia pána Breya, mohli zohľadniť najmä výšku a pravidelnosť príjmov, ktoré má takýto občan, skutočnosť, že to uvedené orgány viedlo k tomu, aby mu vydali registračné potvrdenie na vnútroštátnom území, ako aj obdobie, počas ktorého mu môže byť požadovaná dávka vyplácaná. Okrem toho na presnejšie posúdenie rozsahu záťaže, ktorú takéto vyplácanie predstavuje pre vnútroštátny systém sociálnej pomoci, môže byť relevantné určiť podiel poberateľov tejto dávky, ktorí majú postavenie občanov Únie poberajúcich starobný dôchodok v inom nemeckom štáte, ako to tvrdila Komisia na pojednávaní.

79 V danom prípade je výlučne vnútroštátny súd príslušný posúdiť skutkové okolnosti a určiť, najmä vzhľadom na tieto okolnosti, či poskytnutie takej dávky, akou je kompenzačný príspevok, osobe v postavení pána Breya môže predstavovať neprimeranú záťaž pre vnútroštátny systém sociálnej pomoci.

80 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti je na položenú otázku potrebné odpovedať tak, že právo Únie, tak ako vyplýva najmä z článku 7 ods. 1 písm. b), článku 8 ods. 4 a článku 24 ods. 1 a 2 smernice 2004/38, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej právnej úprave nemeckého štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá aj počas obdobia po uplynutí prvých troch mesiacov pobytu za každých okolností automaticky vylučuje poskytovanie

dávky, akou je kompenzačný príspevok upravený v § 292 ods. 1 ASVG, ekonomicky neinnému štátnemu príslušníkovi iného členského štátu z dôvodu, že napriek tomu, že mu bolo vydané registračné potvrdenie, nespĺňa podmienky na získanie legálneho práva na pobyt dlhší ako tri mesiace na území prvého štátu, keďže existencia takéhoto práva na pobyt podlieha požiadavke, aby mal tento štátny príslušník dostatočné zdroje, aby nemusel žiadať o uvedenú dávku.

O trovách

81 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Právo Únie, tak ako vyplýva najmä z článku 7 ods. 1 písm. b), článku 8 ods. 4 a článku 24 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá aj počas obdobia po uplynutí prvých troch mesiacov pobytu za každých okolností automaticky vylučuje poskytovanie dávky, akou je kompenzačný príspevok upravený v § 292 ods. 1 všeobecného zákona o sociálnom poistení (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz) v znení zákona o štátnom rozpočte na rok 2011 (Budgetbegleitgesetz 2011) s účinnosťou od 1. januára 2011, ekonomicky neinnému štátnemu príslušníkovi iného členského štátu z dôvodu, že napriek tomu, že mu bolo vydané registračné potvrdenie, nespĺňa podmienky na získanie legálneho práva na pobyt dlhší ako tri mesiace na území prvého štátu, keďže existencia takéhoto práva na pobyt podlieha požiadavke, aby mal tento štátny príslušník dostatočné zdroje, aby nemusel žiadať o uvedenú dávku.

Podpisy

* Jazyk konania: nemčina.